

Resultaat telt

De Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) is de branchevereniging voor bedrijven die actief zijn in de handel van poot- en consumptieaardappelen. De NAO wil optimale randvoorwaarden creëren zodat de aangesloten bedrijven zowel nationaal als internationaal optimaal en duurzaam kunnen ondernemen. Met deze brochure willen we als NAO in eerste instantie de aangesloten bedrijven, maar ook partners in de keten informeren over de bereikte resultaten in het aardappelhandelsseizoen 2016/2017. Want resultaat telt. Niet alleen voor de bedrijfsvoering van onze leden, maar ook voor de werkzaamheden van de NAO.

Namens het NAO-team (Danny, Frank, Jan, Karst, Maries, Sandra, Timo),

Dick Hylkema
Directeur NAO

Brancheplatform

De NAO vervult voor alle aangesloten aardappelhandelsbedrijven in de aardappelsector een netwerk en platformrol. Dat betekent elkaar ontmoeten, maar ook met elkaar in verbinding staan. Dat geldt niet alleen voor de aardappelhandel, maar ook voor de gehele keten. Daarnaast is het versterken van het imago van de aardappel en de aardappelketen bij maatschappij en overheid een belangrijk aandachtspunt.

- Met steun van het Ministerie van Economische Zaken (EZ) is samen met zestien aardappel gerelateerde bedrijven een Holland paviljoen gefaciliteerd tijdens PotatoEurope 2016 in Frankrijk. Ook de Nederlandse ambassadeur en landbouwrapraad in Parijs gaven acte de présence.
- Samen met Wageningen Universiteit en Research (WUR) is de Aardappeldemodag 2016 in Westmaas georganiseerd. Het toonaangevende evenement trok achtduizend voornamelijk vakgerichte bezoekers.
- In het verkiezingsjaar voor de Tweede Kamer waren er veel leden op de Nieuwjaarsbijeenkomst op 2 januari 2017 in het World Trade Center (WTC) te Rotterdam aanwezig. VVD-Tweede Kamerlid Helma Lodders gaf haar visie op de aardappelsector in het algemeen en nieuwe technieken in het kweekwerk in het bijzonder.
- Twee keer per jaar raadpleegt de NAO bedrijven over algemene en specifieke aardappelzaken via de beleidscommissies poot- en consumptieaardappelen. Daarnaast fungeren diverse werkgroepen als platform voor meningsvorming en beleidsafstemming. Het bestuur gaat over de vereniging en organisatie en is drie keer per jaar bij elkaar geweest. De jaarlijkse ledenvergadering stond in het teken van de structuurwijzigingen bij de NAO.
- Speciaal voor diëtisten en foodprofessionals heeft de werkgroep 'Power to the Pieper' voor de tweede keer het Aardappelcongres te Amsterdam georganiseerd. Het pro-

motieproject wordt onder andere door 29 leden gefinancierd.

- Specifiek voor de pootgoedleden zijn twee bijeenkomsten georganiseerd over actuele pootgoedzaken. Leendert Molendijk, onderzoeker PPO, en Wim van der Sande, adjunct-directeur NPPO, waren spreker. Voor de consumptieleden zijn twee bijeenkomsten gehouden over de promotiecampagne 'Power to the Pieper' en de GfK-cijfers.
- Tijdens een informatiebijeenkomst over zoete aardappelen gingen de inleiders in op de productie, gebruiksmogelijkheden en marktpotentie van dit gewas. Tevens vond een informatie- en afstemmingsoverleg plaats met importeurs over de risico's van de aardvlo Epitrix bij import uit Spanje en Portugal.
- In samenwerking met de NAK zijn in het najaar van 2016 en in het voorjaar van 2017 partijkeuringbijeenkomsten

De NAO vervult voor alle aangesloten aardappelhandelsbedrijven in de aardappelsector een netwerk en platformrol.

Resultaat telt

gehouden voor zo'n 125 buitendienstmedewerkers van aardappelhandelshuizen.

- Zowel in voorjaar 2016 als in 2017 presenteerden onderzoekers en leden onderzoeksvorstellen op de NAO-Projectendag.

Algemene belangenbehartiging

De NAO komt op voor de belangen van de aangesloten handelsbedrijven in aardappelen. Dat betekent onder meer dat er bij diverse instanties op verschillende niveaus inbreng is vanuit de medewerkers om dit belang te laten horen. Ook benut het NAO-team hiervoor diverse netwerken in de land- en tuinbouw.

- Via deelname aan de besturen van NAK (pootgoedkeuring), Branche Organisatie (BO) Akkerbouw (keten), VNO NCW (exportpositie), het pensioenfonds BPF-AVH (arbeid) en diverse andere colleges zoals de klankbordgroep Akkerbouw van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) wordt het handelsbelang van de leden ingebracht en bewaakt. Ook in Brussel participeren medewerkers actief in een aantal werkgroepen van de Europese koepel Europatat.
- Drie keer per jaar is een 'handelsoverleg' ingesteld met Plantum, GroentenFruithuis en Anthos om lobbyzaken uit te wisselen.
- Via diverse werkbezoeken zoals dat van Tweede Kamerlid Helma Lodders en van de Algemeen Directeur van VNO NCW wordt de betekenis en het belang van de aardappelhandel voor Nederland breed neergezet. Om dit belang extra kracht bij te zetten, hebben alle landbouwvoeders en de voorzitter van de Tweede kamer een aardappelkookboek ontvangen.
- Regelmatig vond overleg plaats met de teelt via de pootgoed- en consumptietak van Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en de Nederlandse Akkerbouw

Vakbond (NAV). Dit overleg had als doel om het handelsbelang en teeltbelang zoveel mogelijk met elkaar te verbinden. Ook is een presentatie voor de dertig deelnemers vanuit de regionale NAV-achterban gehouden in aanwezigheid van de NAV-voorzitter over het belang van de aardappelhandel.

- Tijdens een internationaal studiecongres van de European Association for Potato Research (EAPR) is voor de deelnemers een inleiding verzorgd.
- Op de sectorrapporten over de aardappel van grote banken is actief invloed uitgeoefend. Bij het ABN AMRO-rapport 'In de ban van de Pieper' is dit via een interview gedaan en bij het Rabobank Nederland-rapport 'Inventiviteit nodig om Nederlands akkerbouwcomplex te versterken' was de NAO vertegenwoordigd in de klankbordgroep.
- De Fruit Logistica en de Grüne Woche zijn bezocht.

Internationale markttoegang

De NAO kan direct, namens de aangesloten bedrijven, invloed uitoefenen op kansen en belemmeringen in de export van poot- en consumptieaardappelen. Doel is om de export met zo min mogelijk belemmeringen te laten plaatsvinden. Belangrijk hierbij is het contact met de NVWA, het Ministerie van EZ en de diverse ambassades.

- Twee keer per jaar worden met het markttoegangsteam van het Ministerie van EZ alle belangrijke zaken per exportland doorgenomen met aandacht voor zowel kansen als belemmeringen. Het betreft vaak minstens 20 landen waar extra aandacht nodig is.
- Het afgelopen jaar is gewerkt aan een veelheid aan problemen en dossiers, onder meer in Egypte, Pakistan, Kenya, Soedan, Verenigde Emiraten, Israël, Uganda, Tanzania, Rwanda, Canada en Argentinië. Er zijn bezoeken gecoördineerd uit Nigeria, Cuba en Tanzania. Verder is meegewerkt aan bezoeken uit Algerije, Ukraine, Kenya, Tanzania, Brazilië en Cuba. Er is een bezoek gebracht aan Rusland. Tijdens de Fruit Logistica is meegewerkt aan een Duits/Russisch aardappelsymposium. Voor deze markt is er intensief gewerkt – gezien de eisen – aan het faciliteren van de export.
- Samen met Agro Food Cluster is een speciale dag georganiseerd om een groep nieuw aangestelde landbouwraden bekend te maken met de aardappelsector.
- De NAO is direct betrokken bij de Task Force Brexit van VNO-NCW en brengt via de aparte werkgroep Landbouw het ledenbelang in. Tevens zijn contacten gelegd met relevante partners in het Verenigd Koninkrijk zoals de Nederlandse ambassade, Defra en the British Potato Trade Association (BPTA)
- Ten behoeve van het belang van de leden is een actieve betrokkenheid bij internationale aardappelprojecten in Myanmar, Bangladesh, Tanzania, Kenya, Nigeria, Iran, Pakistan en Ukraine. Hierdoor is de NAO steeds vaker

Het afgelopen jaar is gewerkt aan een veelheid aan problemen, dossiers en bezoeken uit diverse landen.

Samen met Wageningen Universiteit en Research (WUR) is de Aardappeldemodag 2016 in Westmaas georganiseerd.

gesprekspartner bij ontwikkelingssamenwerking/handelsprojecten rond de aardappel.

Markt en keten

De NAO treedt namens de leden actief op bij verschillende markt- en ketenvraagstukken. Doel is om de positie van de handel en de gehele keten te versterken. Maar ook om de leden en, indien gewenst, andere ketenpartijen te informeren.

- Van november tot en met juni wordt wekelijks, normaal gesproken op maandag om 12.00 uur, de noteringscommissie gefaciliteerd om te komen tot de Rotterdamse aardappelnotering, onderdeel van de Cash Settlement-prijs van de Aardappeltermijnmarkt (EEX).
- Samen met de Vereniging voor de Aardappelverwerkende Industrie (VAVI) en Landbouwbeurs Noord en Centraal Nederland (LNCN) is het initiatief genomen om te komen tot meer eenheid in de aardappelnoteringen. Daartoe is een technische verkenning naar één landelijke notering opgesteld.
- Na publicaties en acties van Greenpeace over de bijensterfte en reacties van retailers is een factsheet opgesteld voor de leden.
- Via GfK wordt de ontwikkeling in de consumptie van aardappelen in Nederland gedetailleerd in beeld gebracht. GfK maakt ieder kwartaal een rapport en geeft eenmaal per jaar een presentatie voor de leden.
- Periodiek worden marktstatistieken over export en import van poot- en consumptieaardappelen verzameld en gepubliceerd.
- Samen met een groep van 29 leden wordt een meerjarige promotiecampagne ter bevordering van de consumptie van verse aardappel georganiseerd. De campagne met de naam 'Power to the Pieper', heeft als neveneffect diverse publiciteitsacties zoals via BNR Nieuwsradio en diverse

- publicaties zoals HP/De Tijd, NRC Handelsblad en Trouw.
- Op vaste tijden vond controle plaats bij deelnemers op de NAO Hygiëncode (HACCP in combinatie met GMP) en het PCC Hygiëneprotocol.
- De leden kregen de mogelijkheid om input leveren voor de RUCIP-voorwaarden. Tevens vond met VAVI en LTO/NAV een evaluatieoverleg plaats over de Algemene Handelsvoorwaarden Pootaardappelen (AHP) 2015 met als uitkomst dat er nog meer ervaring moet worden opgedaan en er in het najaar 2017 opnieuw wordt gesproken over deze voorwaarden.

Fyto en Kwaliteitszaken

De NAO ziet een groot belang in een sterk en transparant Fyto- en kwaliteitsbeleid. Dat versterkt de Nederlandse positie in de internationale aardappelsector. Het belang van de aardappelhandel staat steeds voorop, maar er is een nauwe samenwerking met de gehele keten.

- Pootaardappelleden met eigen rassen konden begin 2016 aan de NAO een actualisatie doorgeven van hun rassen in de pootgoedverbruikstabel van het Voedsel en Voeder Veiligheid Akkerbouw (VVAK). Aan de hand van deze tabel controleert de inspecteur of de teler goedgekeurd pootgoed gebruikt.
- Bij de NVWA is met succes gepleit voor uitstel en een overgangstermijn voor Erkende Importinspectie Locaties (EIL).
- Na bezwaar besloot de NVWA om de ingangsdatum van de intensivering van de AM-bemonstering voor consumptieaardappelen uit te stellen tot 1 januari 2017. Ook zwakte NVWA de beoogde bemonstercapaciteit af.
- Overleg met Client-gebruikers en NVWA leidde tot een akkoord over de invoering van een nieuwe webapplicatie van Client. Voorgenomen datum van invoering is 1 september 2017.
- In samenwerking met BO Akkerbouw is de procedure voor de beëdiging van de keurmeesters voor consumptie- en industrie-aardappelen geregeld.
- Een werkgroep van de Pootaardappel Contact Commissie (PCC), een samenwerkingsverband tussen LTO en NAO, fungeerde als klankbordgroep voor onderzoek naar ont-smettingsmiddelen en -methoden tegen ringrot.
- Samen met LTO is een sanctiebeleid voor het juist toepassen van het PCC Hygiëneprotocol van gecertificeerde telers en bewerkers ingevoerd.
- Het Nederlandse wratziektebeleid is in samenwerking met NVWA geëvalueerd en heeft geleid tot nader overleg met de NVWA over specifieke onderdelen.
- Voor pootaardappeltelers die zijn gecertificeerd volgens het PCC Hygiëneprotocol Ringrot is bereikt dat PotatoPol voor deze groep begin 2017 het eigen risico heeft verlaagd.
- Leden kunnen gebruik maken van een collectief contract met Eurofins Agro (voorheen BLGG) voor perceelbemonstering op Meloidogyne chitwoodi.

Resultaat telt

- In samenwerking met TNO werd een informatiebijeenkomst georganiseerd over de ontwikkeling van een 'endotoxine-sensor'. TNO pleegde onderzoek. Dit naar aanleiding van eerder onderzoek via de Stichting NAO-Projecten.

Onderzoek en innovatie

Door het wegvallen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO) is door de NAO een eigen netwerk via de Stichting NAO Projecten opgezet voor het initiëren van onderzoek. De behoefte van de aangesloten leden staat daarbij voorop. Indien gewenst wordt er actief een verband gelegd met onder meer de Topsector en de BO Akkerbouw.

- Het 'ketenproject verbetering pootgoedkwaliteit' – gestart in 2016 vanuit een groep bedrijven – wordt gefaciliteerd samen met de VAVI.
- De projecten 'Ontwikkeling AM-tolerantietoets' en 'Onderzoek naar virulente Chitwoodi-populaties (Melovir)' startte in 2017. BO Akkerbouw ondersteunde dit onderzoek.
- Andere projecten die werden gefaciliteerd zijn 'Erwinia-onderzoek', 'Meloresist' en 'Optimaliseren klimaat koelcontainers'. Het opstarten van het project 'Alternaria' wordt ondersteund. Een in kind bijdrage wordt geleverd aan 'E-pieper'.
- Het project Holland Innovative Potato (HIP) wordt samen met de VAVI gefaciliteerd. Het betreft een groep bedrijven uit de aardappelketen die – gesteund door het Ministerie van EZ – een groot aardappel-researchproject opzetten. Het project was ook de reden om de aardappel tijdens de, door vier bewindslieden georganiseerde, Nationale Voedseltop op 26 januari 2017 een plek te geven op het podium.

Opleidingen, expertises en ledenbezoek

De NAO verzorgt op basis van de behoefte van de leden diverse opleidingen. Voordeel is de specifieke en praktijkgerichte insteek rondom de aardappel, maar ook het brede netwerk. Interne deskundigheid wordt ingeschakeld voor individuele zaken zoals bijvoorbeeld ledenbezoek en expertises.

- De Aardappel Studie Centrum (ASC) Kadercursus (dertig deelnemers), Aardappelbewaarcursus (twintig deelnemers) en keurmeesterkursus zijn georganiseerd en begeleid. Het gevarieerde programma van deze cursussen wordt jaarlijks aan de ontwikkelingen in de praktijk aangepast.
- Verdeeld over het jaar zijn tientallen ledenbezoeken afgelegd en ook vele vragen beantwoord. Tevens is een aantal expertises verricht.
- Voor N&S Quality Consultants, Proeftuin voor de Aardappelteelt (België), Wageningen Universiteit & Research en het Belgische Inagro zijn op maat gemaakte aardappelcursussen gehouden.

VVD-Tweede Kamerlid Helma Lodders gaf tijdens de nieuwjaarsreceptie haar visie op de aardappelsector in het algemeen en nieuwe technieken in het kweekwerk in het bijzonder.

Communicatie en sector PR

Voor een branchevereniging bestaat het gezegde 'geen bericht, goed bericht' niet. De NAO informeert de leden actief over aardappellaken en de eigen activiteiten. Ook wordt er zo nodig breder gecommuniceerd met de aardappelketen en daarbuiten.

- Dagelijks wordt er aardappelnieuws voor de leden verzameld en verspreid via de e-mailservice 'Dagelijkse Berichten'. Tevens verschijnt er, sinds 2017 in plaats van maandelijks, iedere twee weken de nieuwsbrief 'Spotlights' met activiteiten en resultaten van de NAO. Ook de exportmededelingen zijn naar de leden gestuurd.
- De huisstijl is geactualiseerd en consequent doorgevoerd in de NAO-uitingen.
- In 2016 heeft voor het eerst een aantal leden meegedaan aan de Week van de Akkerbouw (initiatief van BO Akkerbouw) ter promotie van de sector onder een breder publiek.
- De NAO heeft dit jaar een stand op PotatoEurope 2017 gepland, ter promotie van de Nederlandse poot- en consumptieaardappel. Hierbij wordt gewerkt aan samenwerking met andere partijen zoals de NAK.
- Samen met Aardappelwereld magazine is via het Agro Food Cluster te Emmeloord actief meegewerkt aan het bidboek om het World Potato Congress 2021 in Nederland te organiseren. Omdat in dit jaar ook PotatoEurope weer in Nederland aanwezig is, biedt dit kansen op extra aandacht voor de Nederlandse aardappelsector in 2021.
- Sinds januari 2017 schrijft de directeur van de NAO een maandelijks actuele column in Aardappelwereld magazine. ●